

Hvajnimové nemají písmena, a tak jejich vědomosti pocházejí vesměs z podání. Ale protože se u národa tak sjeďného ceneho, už od přirozeného nakloněného cnostem, úplně řízeného rozumem a odloučeného ode všeho stryku s jinými státy, zřejmě jen málo významnějších událostí, ten zlomek dějin se lehce uchová, aniž si tím příliš zatěžují paměť. Podotkl jsem již, že netrpí chorobami, a lékaře tedy vůbec nepotřebují. Mají však znamenité léky z bylin. Těmi se hojí boule a šrámy na spěnce nebo na střelce kopyta, utržené na ostrém kameni, a také jiné pohmožděny a rány na různých částech těla.

Rok určují podle oběhu slunce a měsíce, ale nerozdělují jej dále na týdny. Jsou jakž takž obeznámeni s pohybem obou těchto světelných těles a chápou, co je zatmění; dále se v hvězdářství nedostali.

V básnicví vynikají, to nutno uznat, nad všechny ostatní smrtelnky; nelze věru ani napodobit trefnost jejich přirovnání, ani zevrubnost a přesnost jejich líčení. Obojího je v jejich verších hodně. Ty verše obsahují zpravidla velebení přátelství a blahovle nebo oslavu vítězů při závodech a při jiných tělesných cvičeních. Jejich stavení jsou hrubá a prostá, ač nikoliv nepohodlná, zato velmi dobře zbudovaná na ochranu před zhoubnou zimou a vedrem. Rostou u nich jakési stromy, které se po čtyřiceti letech u kořene uvolní a prvním závanem víchru se

227

skácejí; jsou rovné rostlé, a když je ostřým kamenem zaspičati jako kůl (Hvajnimové neumějí totiž zacházet s železem), razí je kolmo do země asi na deset palců od sebe, a pak je propleton ovesnou slámou, někdy také proutím. Stejně se robí sítěchy a dveře.

Hvajnimové používají jamky mezi spěnkou a kopytem jako my dlaní, a to s větší obratností, než jsem si zprvu představoval. Viděl jsem bílou klisnu z naší čeledi, jak tím způsobem navlíkala nit do jehly, kterou jsem jí schválně půjčil. Stejně dojí krávy, žnou oves a konají všechny práce, na něž je třeba rukou. Vyskytuje se u nich jakýsi tvrdý pazourek, který obrůstá i jiné kameny ve tvar nástrojů, a ty jim nahrazují klíny, sekery a kladiva. Náčíním z toho pazourku kosí těž seno a žnou oves, který roste volně na polích. Jahnové jim na vozecích svážeji snopy domů a čelediní z nich vysílajou v krytých boudách zrní; to se pak ukládá do sýpek. Vyrábějí též jakési hrubé hliněné a dřevěné nádoby. Hliněné suší na slunci.

Nepotká-li je nehoda, umírají toliko sešlostí věkem a pochovávali se na nejodlehlejších místech. Jejich přátelé a příbuzní neprojevují nad jejich skonek ani radost, ani smutek. Také u umírajícího není znát ani stopy lítosti nad tím, že odchází ze světa; je to jako by se vracel domů z návštěvy u sousedů. Zpomínám si, že si můj pán jednoho dne umluvil doma důležitou

schůzku s přítelem a jeho rodinou. V určený den přišla paní s dvěma dětmi velmi pozdě. Omlouvala se předně za svého manžela, který pry zrovna toho dne ráno lhnul. To slovo je v jejich řeči hodně výrazné, a nedá se tak snadno přeložit. Znamená odebrat se k prvotní matce. Že nepřišla dříve, za to se omlouvala tím, že její manžel umřel pozdě dopoledne a že se dlouho radila se svými čeledíny o příhodném místě, kam uložit jeho tělo. Všiml jsem si, že si u nás počínala tak vesele jako ostatní. Umřela pak asi za tři měsíce.

Dožívají se zpravidla sedmdesáti nebo pětasedmdesáti let, velmi zřídka osmdesáti. Několik týdnů před smrtí cítí, jak povolna scházejí, ale bez bolesti. V té době je hodně navštěvují přátelé, protože už nemožou vycházet tak lehce a pohodlně. Deset dní před smrtí, kterou si málokdy špatně vypočítají, oplátní návštěvy nejbližším sousedům. Přijíždějí k nim na pohodl-

228

ném valníku, taženém Jahu. Tohoto vozidla používají na delší cestu při této příležitosti a vůbec ve stáří a když náhodou zchromou. A tak když oplácejí umírající Hvajnimové návštěvy, rozloučí se slavnostně s přáteli, jako by odcházeli někam do dálné končiny, kde si umínili strávit zbytek života.

Nevím, stojí-li za zmínku, že Hvajnimové nemají v své řeči slova na označení něčeho zlého. Odvozují je z vad a špatných vlastností Jahuů. A tak opisují nejjapnost sluhovu, nedopatření dítěte, kámen, který se jim zaryl do noh, trvale bídné nebo pře-vrácené počasí tím, že přidávají přívlastek Jahu. Tak třeba Hhmm Jahu, Whnaholm Jahu, Ynhmndvihlma Jahu, nebo špatně zbudovaný dům: Ynholmhmrohluw Jahu. 229

Průběh vývoje Skerimal

SWIFT, Jonathan. *Gulliverovy cesty*. Třetí. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1986.